

PERSPECTIVELE PIETEI PRODUSELOR AGROALIMENTARE ECOLOGICE ÎN ROMÂNIA

Cătălin Răzvan DOBREA¹, Gabriel NĂSTASE², Cristina DIMA³

Abstract

The transition to the market economy invariably influenced the evolution of the Romanian food market, both qualitatively and quantitatively. Thus the food commodity gained new valences, especially from a socio-economic point of view, and the quality was redefined and redesigned in the new economic space. The quality approach, as an element of company competitiveness, has led to a resizing of the concept of quality, starting from the product and from process to organization. On the other hand, in the perspective of Romania's integration into the European economic space has already made important steps in harmonizing and implementing the Romanian legislation with that of the EU in terms of standardization, control and quality assurance of food. At present, particular emphasis is placed on food safety, both for producers and for food traders.

Key words: agri-food products, competitiveness, development, organic farming

JEL CLASSIFICATION: Q13, Q14

1. INTRODUCERE

Agricultura ecologică reprezintă în termeni simpli agricultura care furnizează consumatorilor alimente proaspete, autentice și gustoase, care respectă, în același timp, ciclul de viață al sistemelor.

Agricultura ecologică a apărut în Europa ca urmare a unor experiențe negative determinate de utilizarea produselor chimice de sinteză, generate de tehnologiile agricole de tip intensiv, industriale, bazate pe mecanizarea și automatizarea excesivă a tehnologiilor de producție, precum și datorită folosirii în cantități mari a pesticidelor pentru protecția plantelor și a biostimulatorilor în alimentația animalelor (antibiotice, hormoni etc).

Produsele ecologice reprezintă produsele care provin din agricultura ecologica si care respecta regulile si principiile agriculturii ecologice, fiind însoțite de certificatul de produs ecologic, eliberat de un organism de inspectie si certificare [Allegra V., Zarbà A.S., 2018, pag.7].

Un produs ecologic se identifica într-un magazin dupa eticheta care trebuie sa contina, în mod obligatoriu, referirea la modul de producție ecologic, precum si numele si codul organismului de inspectie si certificare.

Sigla "ae" este proprietatea Ministerului Agriculturii, Padurilor si Dezvoltarii Rurale- autoritatea responsabila pentru sectorul agricultura ecologică și are rolul de a identifica produsele agricole și alimentare certificate ca fiind ecologice de către un organism de inspectie și certificare acreditat de M.A.P.D.R, în conformitate cu legislația națională.

Agricultura ecologică aduce beneficii animalelor, mediului și comunității. Astfel, sănătatea, bunăstarea animalelor și respectarea nevoilor comportamentale naturale sunt esențiale și de maximă importanță în sistemul de agricultură ecologică.

De asemenea, folosirea în mod responsabil a resurselor naturale și de energie și prin observarea balanței ecologice locale, agricultura ecologică duce la creșterea biodiversității și la protejarea aerului și solului. Dintre beneficiile aduse comunității putem menționa crearea de noi locuri de muncă prin creșterea sectorului de agricultură și chiar creșterea economică în mediile rurale.

2. IMPORTANȚA AGRICULTURII ECOLOGICE

Agricultura ecologică, în condițiile sporirii normelor de mediu, poate contribui la dezvăluirea a ceea ce poate fi o agricultură durabilă. Din acest motiv, și nu numai, agricultura ecologică poate constitui o referință, permițând să antreneze restul agriculturii în acest sistem.

¹ Prof. univ.dr., ASE București, razvan.dobrea@man.ase.ro

² Drd., ASE București, dima.cristina5@gmail.com

³ Conf.univ.dr., ASE București, gabriel.i.nastase.2013@gmail.com

Agricultura ecologică aduce o contribuție majoră la dezvoltarea durabilă, la creșterea activităților economice cu o importantă valoare adăugată și la sporirea interesului pentru spațiul rural [Allegra V., Zarbă A.S., 2018, p.7].

După cum s-a specificat și mai sus, peste tot în lume interesul consumatorilor față de produsele ecologice/organice/biologice este în continuă creștere. Se poate observa că și România se aliniază la acest trend, consumul de produse ecologice fiind în creștere. Această creștere se referă în special la consumul de produse ecologice din piața internă, cât și la producția și exportul de produse ecologice neprocesate.

Acest sector este unul dinamic în România cunoscând în ultimii ani o evoluție ascendentă, atât în sectorul vegetal cât și în sectorul animalier și joacă un rol important în îmbunătățirea condiției mediului, prezervarea solului, îmbunătățirea calității apelor, biodiversitate și protejarea naturii [Voicu R., Rădulescu C.V., 2018, p.563].

3. NIVELUL ȘI EVOLUȚIA AGRICULTURII ECOLOGICE

Tabelul 1. Agricultura ecologică pe continente

Continent	Suprafața cultivată ecologic	Producători	Piețe desfacere
Africa	1.8 mil ha	Peste 580.000	Uniunea Europeană
America de Nord	3.8 mil ha	nespecificat	America, Canada
America de Sud	7.9 mil ha	Peste 410.000	SUA, Europa
Europa	12.6 mil ha	Peste 320.000	Uniunea Europeană
Asia	5.8 mil ha	Peste 650.000	Indonezia, China, Tailanda, Vietnam
Australia, Oceania	14.1 mil ha	Peste 17.500	Europa, SUA, Japonia, Singapore, Hong Kong

Sursa: FIBL-IFOAM Survey 2016

În ultimii ani, agricultura ecologică a cunoscut o dezvoltare rapidă în lume, fiind practică în peste 100 de țări. Suprafețele cultivate în sistem ecologic sunt în continuă creștere iar piața de desfacere a produselor ecologice se dezvoltă rapid. [Constantin F., 2017, p.13]

Evoluția agriculturii ecologice în lume este una ascendentă, dându-se o importanță cât mai mare consumului de alimente sănătoase, implicit culturilor ecologice și mediului nepoluat.

Toate regiunile lumii au cunoscut o creștere semnificativă în acest domeniu, un trend foarte bun și în creștere avându-l Europa, unde, de la 3,6 milioane teren cultivat agricol în 2000, s-a ajuns în anul 2016 la 12,63 milioane ha de agricultură ecologică.

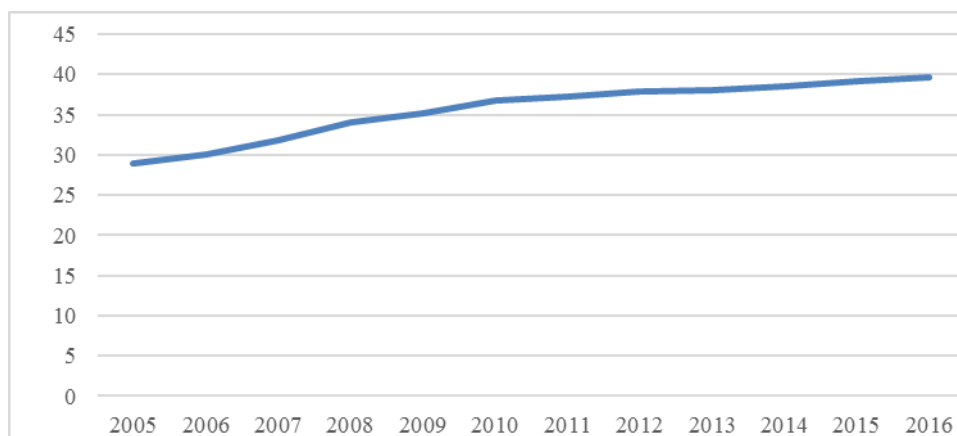

Figura 1. Evoluția suprafețelor cultivate ecologic în lume

Sursa: FiBL-IFOAM Survey 2016

3.1. Oportunități de dezvoltare a agriculturii ecologice în România

Dezvoltarea sectorului ecologic este dovedită în principal de creșterea numărului de producători implicați. Având un ritm mediu anual de creștere de 24%, dezvoltarea exponențială a sectorului ecologic din România este dovedită în principal de creșterea numărului de producători implicați, concomitent cu multiplicarea suprafețelor cultivate în sistem ecologic.

Potrivit datelor Ministerului Agriculturii, dacă în anul 2010 existau 2.356 operatori în sectorul de agricultură ecologică, în 2011 numărul acestora a crescut de trei ori, pentru ca la nivelul anului 2016 numărul acestora să crească de 12 ori față de nivelul anului 2010, fiind înregistrați 28.272 operatori implicați în producția, procesarea și comercializarea produselor ecologice [Zaharia A., Mihai D., 2018, pag.575].

În ceea ce privește suprafețele exploatate în sistem ecologic, dacă în 2007 suprafața totală cultivată după metoda de producție ecologică a fost de 131.448 ha, la nivelul lui 2016 suprafața cultivată în sistem ecologic se ridică la 485.000 ha, culturile din flora spontană fiind colectate de pe o suprafață de circa 560.000 ha. Cererea de produse certificate ecologic este într-o continuă creștere. În prezent, piața internă de produse ecologice este în extindere, produsele ecologice fiind comercializate direct de la poarta fermei ori, prin magazine specializate, cât și prin rețeaua de supermarketuri.

O mare parte a produselor obținute din agricultura ecologică a fost destinată exportului. Un procentaj de circa 70-80% din producția de produse ecologice a României este exportat anual, iar importul de produse ecologice a crescut anual, prin implicarea hipermarket-urilor în distribuția cu amănuntul a acestora [Năstase M., 2017, p.289]

3.2. Evoluția pieței produselor agroalimentare ecologice în România

Pe piața românească, produselor autohtone li se adaugă o serie de produse ecologice importate din Germania, Brazilia, Polonia, Italia și Olanda cum ar fi: zahărul brun din trestie de zahăr, cremă de ciocolată, ulei natural, pâinea integrală din secară ecologică, laptele de soia, de orez și de ovăz, cafeaua și ceaiul ecologice, siropul de arțar, sucurile de fructe, pastele făinoase integrale, biscuiții și napolitane ecologice, dulciuri dietetice, conservele de legume și fructe.

Principalele produse importate cerute de consumatorii români în ultimii ani au fost zahărul brun ecologic, importat din Brazilia, pâinea de secară, budinca și laptele vegetal. Deși în prezent majoritatea produselor ecologice obținute în România sunt exportate, se urmărește ca o pondere din ce în ce mai mare să rămână și să fie vândută pe piața internă.

Se observă că ponderea produselor ecologice în totalul vânzărilor de produse alimentare în anul 2016 a reprezentat aproximativ 0.8%, la mare distanță față de țări din UE, unde încă din anul 2002 ponderea era de 1.7%, și se preconizau creșteri [Constantin F., 2017, p.135].

Oferta de produse certificate ecologice care se găsește pe piață este destul de diversificată. Astfel, categoria alimente și băuturi este reprezentată în principal de legume și fructe, produse de morărit și panificație, ulei de floarea-soarelui, vin obținut din struguri certificați ecologic, ceaiuri, ouă, miere și produse apicole, suc din soia, produse din carne, peste, produse lactate, ciuperci colectate din flora spontană.

Datele comunicate de Institutul de Cercetare în aricultura Ecologica FIBL- Elveția indică faptul că vânzările de produse certificate ecologic au fost în anul 2016, pentru România, de 110 de milioane de euro. În ceea ce privește sectorul de produse procesate, în anul 2016 s-a înregistrat o creștere semnificativă a numărului de procesatori (de la 48 unități în anul 2007 la 132 în 2016), iar gama sortimentală de produse ecologice a fost mult mai diversificată cuprinzând: produse procesate din lapte de vacă și oaie (telemea, swaitzer, unt, smântâna etc.), produse procesate din soia (lapte, tofu, pate, crochete), ulei din floarea soarelui, sortimente variate de produse de panificație (pâine, paste făinoase, fursecuri), produse procesate din orez, fulgi de cereale ceaiuri din plante [Zaharia A., Mihai D., 2018, p.575].

4. CONCLUZII

Cel mai important lucru care rezultă din capitolele de mai sus este faptul că avem nevoie de agricultură, locuri de muncă în agricultură, alimentație sănătoasă și o mare încredere că avem un potențial uriaș. România detine, poate, cel mai mare potențial ecologic din Europa, deținând suprafețe extinse de teren arabil.

Prin programele pe care le dezvoltă Guvernul, dar și Asociațiile de profil trebuie să rezulte o cât mai bună informare a oamenilor cu privire atât la importanța consumării alimentelor ecologice, dar și cu privire la oportunitățile care există în dezvoltarea afacerilor în domeniul ecologic, fiind la început de drum față de celelalte state ale Uniunii.

BIBLIOGRAFIE:

1. Allegra V., Zarbà A.S., (2018), *Economic and environmental sustainability in agriculture: the results generated by biodegradable productive means*, Supplement of Quality-Access to Success, Vol. 19, S1, pag.7
2. Constantin F., (2017), *Study on the evolution of labor productivity in Romanian agriculture compare to some EU countries*, [Supplement of Quality-Access to Success, Vol. 18, S2](#), pag.135
3. Lairon D., (2009), *Innovations Agronomique, Université de la Méditerranée, Le rôle de l'Agriculture Biologique dans l'Agriculture Européenne*
4. Manole V., Stoian M. (2003), *Agromarketing*, Editura ASE, București,
5. Moștoflei C., (2009), *Perspective ale securității și apărării în Europa*, București, Editura Universității Naționale de apărare, pag. 15.
6. Năstase M., (2017), *Specifics of accounting in economic holdings based on agriculture in Romania*, [Supplement of Quality-Access to Success, Vol. 18, S2](#), pag.289
7. Rebegea L., Bazga B., (2017), *Sustainable development goals- analyze on Romanian agriculture production*, [Supplement of Quality-Access to Success, Vol. 18, S2](#), pag.363
8. Roman G. V., Ion V., (2008), *Principii și practici de bază în agricultura ecologică*, Editura Alpha MDN
9. Stan V. (2005), *Protecția mediului prin agricultură durabilă*, Editura Ceres
10. Voicu R., Radulescu C.V., (2018), *Romanian agriculture under the pressure of climate change and other risk factors*, Supplement of Quality-Access to Success, Vol. 19, S1, pag.563
11. Zaharia A., Mihai D., (2018), *Overview on the financing of the EU agriculture*, Supplement of Quality-Access to Success, Vol. 19, S1, pag.575